

Inspectoratul Școlar Județean Vaslui Nr. <u>58</u> din <u>27.09.2021</u> Centrul Județean de Resurse și Asistența Educatională Vaslui Nr. din	PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ	Ediția 1
	• CONSILIEREA PSIHOPEDAGOGICĂ A ELEVILOR ÎN SITUAȚII DE RISC	Revizia. # Număr de exemplare 3
	Cod: P0.02. – CONSILIERE PSIHOPEDAGOGICA	Nr. pagini 7 Exemplar nr.3

Evidența modificărilor:

DATA	01.09.2021	Semnătura
Elaborat	Consilieri școlari, Membri ai CA al CJRAE Vaslui	
Verificat	Coordonator CJAP: Nacu Octavia Aurelia	
Aprobat	Director CJRAE: Laic Daniela	

Lista persoanelor la care se difuzează ediția/revizia procedurii operaționale:

Scopul difuzării	Exemplar nr.	Compartiment	Funcția	Numele și prenumele	Data primirii	Semnătură
informare	1	ISJ Vaslui	Inspector Școlar General	Mustață Elena	01.09.2021	
informare	2	conducere	Director CJRAE Vaslui	Laic Daniela	01.09.2021	
informare	3	CJAP Vaslui	Coordonator CJAP	Nacu Octavia Aurelia	01.09.2021	
informare	4	Unitate de învățământ	Director unitate școlară		01.09.2021	

Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii operaționale:

	Ediția sau, după caz, revizia în cadrul ediției	Componenta revizuită	Modalitatea reviziei	Data de la care se aplică prevederile ediției sau reviziei ediției
	1	2	3	4
	Ediția1			01.09.2017
	Revizia1			01.09.2018
	Ediția 2			01.09.2018
	Revizia2			01.09.2019
	Ediția 3			01.09.2019
	Revizia3			01.09.2020
	Ediția4			01.09.2020
	Revizia4			01.09.2021
	Ediția 5			01.09.2021
	Revizia5			01.09.2022

Cuprins:

1. Scopul procedurii
2. Domeniul de aplicare
3. Definiții, prescurtări, simboluri
4. Documente de referință
5. Conținutul procedurii
6. Responsabilități
7. Monitorizarea procedurii
8. Modificarea procedurii

1. SCOPUL PROCEDURII

Această procedură urmărește definirea modului în care se realizează consilierea școlară a elevilor în situații de risc, în colaborare cu părinții și cadrele didactice la nivelul fiecărei unități școlare.

Procedura prezentă se referă la următoarele situații de risc pentru elev:

- Abuz asupra copilului (fizic, psihic);
- Neglijarea copilului;
- Trafic de persoane;
- Exploatarea persoanei;
- Separarea de părinti
- Tentativa de suicid/ comportament suicidar

2. DOMENIUL DE APLICARE

Această procedură se aplică în Cabinetul Interșcolar de Asistență Psihopedagogică și în toate unitățile de învățământ

3. DEFINIȚII/PRESCURTĂRI/SIMBOLURI

3.1. Definiții:

copil în situație de risc - copil în rezultatul evaluării situației căruia se constată că drepturile lui sunt încălcate datorită anumitor circumstanțe și condiții nefavorabile de ordin social, economic, medical, psiho-emoțional, abuzului, neglijării sau constării că părinții/reprezentanții legali ai copilului sunt susceptibili de îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor privind creșterea și îngrijirea copilului;

abuz asupra copilului - se înțelege orice acțiune voluntară a unei persoane care se află într-o relație de răspundere, încredere sau de autoritate față de acesta, prin care este periclitată viața, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului (*Legea nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului*).

- a) **abuz fizic** - vătămare intenționată a integrității corporale ori a sănătății copilului prin lovire, îmbrâncire, trântire, tragere de păr, înțepare, tăiere, ardere, strangulare, mușcare, în orice formă și de orice intensitate, prin otrăvire, intoxicare, alte acțiuni cu efect similar; orice pedeapsă corporală și oricare alte forme de tortură, tratament sau pedeapsă crudă, inumană sau degradantă; agresiune fizică și hărțuire fizică întreprinse de către adulți sau alți copii;
- b) **abuz sexual** - implicarea, incitarea sau constrângerea unui copil la orice fel de acțiuni cu caracter sexual;

neglijarea copilului - se înțelege omisiunea, voluntară sau involuntară, a unei persoane care are responsabilitatea creșterii, îngrijirii sau educării copilului de a lua orice măsură subordonată acestei responsabilități, fapt care pune în pericol viața, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului (*Legea nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului*).

Neglijarea se poate prezenta sub mai multe forme:

- a) **neglijare alimentară** - privarea de hrană, absența din meniul copilului a mai multor alimente esențiale pentru dezvoltare, mese neregulate, alimente nepotrivite sau administrate necorespunzător vârstei copilului, malnutriția copilului;
- b) **neglijare vestimentară** - lipsa îmbrăcăminte și a încălțăminte, îmbrăcăminte și încălțăminte nepotrivite pentru anotimp sau de mărime necorespunzătoare;
- c) **neglijarea igienei** - nerespectarea normelor generale de igienă personală și a locuinței, condiții de locuit patogene;
- d) **neglijare medicală** - lipsa îngrijirilor necesare, refuzul examenelor medicale, inclusiv profilactice, neadministrarea tratamentului medical prescris, neadresarea la lucrătorii medicali în cazurile de urgență;

e) **neglijarea educațională** - neîncadrarea copilului în instituție preșcolară, neșcolarizarea copilului, interzicerea de a frecventa activitățile extrașcolare, atitudine iresponsabilă față de procesul de școlarizare a copilului și reușita școlară a acestuia;

f) **neglijarea emoțională** - lipsa atenției, a semnelor de afecțiune și aprecieri;

g) **neglijare în supraveghere** - punerea sau lăsarea copilului în condiții și circumstanțe în care lipsa de supraveghere sau supravegherea neadecvată pot conduce la îmbolnăvirea, traumatismul copilului și/sau exploatarea copilului;

trafic de persoane - se înțelege recrutarea, transportarea, transferarea, cazarea sau primirea unei persoane, prin amenințare, violență sau prin alte forme de constrângere, prin răpire, fraudă ori înșelăciune, abuz de autoritate sau profitând de imposibilitatea acelei persoane de a se apăra sau de a-și exprima voința, ori prin oferirea, darea, acceptarea sau primirea de bani ori de alte foloase pentru obținerea consimțământului persoanei care are autoritate asupra altei persoane, în scopul exploatării acestei persoane (*Legea nr.678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane*).

exploatarea unei persoane - se înțelege: executarea unei munci sau îndeplinirea de servicii în mod forțat ori cu încălcarea normelor legale privind condițiile de muncă, salarizare, sănătate și securitate; ținerea în stare de sclavie sau alte procedee asemănătoare de lipsire de libertate ori de aservire; obligarea la practicarea prostituției, la reprezentări pornografice în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice sau alte forme de exploatare sexuală; prelevarea de organe; efectuarea unor alte asemenea activități prin care se încalcă drepturi și libertăți fundamentale ale omului (*Legea nr.678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane*).

copil separat de părinți - copilul în situație de risc care este lipsit efectiv de grija părinților în situații determinate de absența părinților, inclusiv în cazul plecării părinților la muncă peste hotare, copilul luat de la părinți din cauza existenței pericolului iminent pentru viața și sănătatea acestuia, precum și copilul căruia i s-a stabilit statutul de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau copil rămas fără ocrotire părintească;

violenta in familie - reprezinta orice actiune sau inactiune intentionata, cu exceptia actiunilor de autoaparare ori de aparare, manifestata fizic sau verbal, savarsita de catre un membru de familie impotriva altui membru al aceleiasi familii, care provoaca ori poate cauza un prejudiciu sau suferinta fizice, psihice, sexuale, emotionale ori psihologice, inclusiv amenintarea cu asemenea acte, constrangerea sau privarea arbitrara de libertate.

Violenta in familie se manifesta sub urmatoarele forme: **a) violenta verbala** - adresarea printr-un limbaj jignitor, brutal, precum utilizarea de insulte, amenintari, cuvinte si expresii degradante sau umilitoare; **b) violenta psihologica** - impunerea vointei sau a controlului personal, provocarea de stari de tensiune si de suferinta psihica in orice mod si prin orice mijloace, violenta demonstrativa asupra obiectelor si animalelor, prin amenintari verbale, afisare ostentativa a armelor, neglijare, controlul vietii personale, acte de gelozie, constrangerile de orice fel, precum si alte actiuni cu efect similar; **c) violenta fizica** - vatamarea corporala ori a sanatatii prin lovire, imbrancire, trantire, tragere de par, intepare, taiere, ardere, strangulare, muscare, in orice forma si de orice intensitate, inclusiv mascate ca fiind rezultatul unor accidente, prin

otrăvire, intoxicare, precum și alte acțiuni cu efect similar; **d) violența sexuală** - agresiune sexuală, impunere de acte degradante, hartuire, intimidare, manipulare, brutalitate în vederea întretinerii unor relații sexuale fortate, viol conjugal; **e) violența economică** - interzicerea activității profesionale, privare de mijloace economice, inclusiv lipsire de mijloace de existență primară, cum ar fi hrană, medicamente, obiecte de primă necesitate, acțiunea de sustragere intenționată a bunurilor persoanei, interzicerea dreptului de a posedă, folosi și dispune de bunurile comune, control inechitabil asupra bunurilor și resurselor comune, refuzul de a susține familia, impunerea de munci grele și nocive în detrimentul sănătății, inclusiv unui membru de familie minor, precum și alte acțiuni cu efect similar; **f) violența socială** - impunerea izolării persoanei de familie, de comunitate și de prieteni, interzicerea frecventării instituției de învățământ, impunerea izolării prin detenție, inclusiv în locuința familială, privare intenționată de acces la informație, precum și alte acțiuni cu efect similar; **g) violența spirituală** - subestimarea sau diminuarea importanței satisfacerii necesităților moral-spirituale prin interzicere, limitare, ridiculizare, penalizare a aspirațiilor membrilor de familie, a accesului la valorile culturale, etnice, lingvistice ori religioase, impunerea aderării la credințe și practici spirituale și religioase inacceptabile, precum și alte acțiuni cu efect similar sau cu repercusiuni similare.

droguri – plantele și substanțele stupefiante ori psihotrope sau amestecurile care conțin asemenea plante și substanțe;

consum ilicit de droguri – consumul de droguri aflate sub control național, fără prescripție medicală;

consumator – persoana care își administrează sau permite să i se administreze droguri, în mod ilicit, prin înghițire, fumat, injectare, prizare, inhalare sau alte căi prin care drogul poate ajunge în organism;

consumator dependent – consumatorul care, ca urmare a administrării drogului în mod repetat și sub necesitate ori nevoie, prezintă consecințe fizice și psihice conform criteriilor medicale și sociale;

suicid – actul unei persoane de a-și lua viața în mod deliberat;

tentativa de suicid – comportament suicidal nemortal a unei persoane care are intenția de a muri printr-un act de autointoxicare, automutilare, autoagresiune.

comportament suicidar – ansamblu de comportări, pornind de la simpla idee de sinucidere, la planificarea suicidului, la tentativa de suicid și suicidul ca act final.

3.2. Prescurtări:

IȘJ - Inspectoratul Școlar Județean

CJRAE – Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională

CJAP – Centrul Județean de Asistență Psihopedagogică

ANA – Agenția Națională Antidrog

DGASPC - Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului

SPAS – Serviciul Public de Asistență Socială

CSM – Centrul de Sănătate Mintală

4. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ

- a. Legea 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, republicată în 2014
- b. Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului
- c. Legea nr.678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane
- d. Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri
- e. Codul Penal – actualizat în 2015
- f. Legea Nr. 487/2002 sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice. Modificată în 13.9.2012
- g. H.G. 691/2015 privind aprobarea Procedurii de monitorizare a modului de creștere și îngrijire a copilului cu părinți plecați la muncă în străinătate și a serviciilor de care aceștia pot beneficia
- h. H.G. 49/2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie și a Metodologiei de intervenție multidisciplinară și interinstituțională privind copiii exploatați și aflați în situații de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum și copiii români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state

5. CONȚINUTUL PROCEDURII

1. Atunci când cadrul didactic, indiferent de specialitate, sau orice persoană, care prin natura meseriei, intră în contact cu elevul, are suspiciunea că elevul se află într-una din situațiile de risc menționate în prezenta procedură, este obligat să anunțe conducerea școlii și/sau direcția generală de asistență socială și protecția copilului.
2. Conducerea școlii, împreună cu reprezentantul clasei (educator/ învățător/ diriginte) și cu profesorul consilier școlar/logopedul școlar anunță familia elevului de situația de risc în care se află elevul fie verbal/ telefonic/ adresă oficială.
3. Conducerea școlii are obligația să anunțe prin adresă oficială, în funcție de caz, și alte instituții abilitate pentru rezolvarea situației (DGASPC, IJP, IȘJ, CJRAE, ANA, autoritățile locale).
4. După caz, consilierul școlar face recomandări pentru evaluări de specialitate.
5. Consilierul școlar acordă sprijin elevului și familiei în situația de risc.
6. Consilierul școlar hotărăște, în funcție de caz, programul de consiliere, perioada de desfășurare, tipul de consiliere și persoanele implicate.
7. Consilierul școlar monitorizează comportamentul elevului și evoluția acestuia pe timpul programului școlar.

6. RESPONSABILITĂȚI:

Consilierul școlar:

- anunță conducerea școlii de situația de risc în care se găsește elevul;
- în colaborare cu cadrele didactice anunță familia elevului de situația de risc;
- acordă sprijin și suport elevului și familiei în situația de risc;
- colaborează cu instituțiile abilitate în vederea rezolvării situației de risc;
- întocmește planul de consiliere;
- monitorizează evoluția elevului.

Conducerea școlii:

- anunță familia elevului despre posibila suspiciune și informează, de urgență, instituțiile abilitate pentru rezolvarea situației (DGASPC, IJP, CJRAE, IȘJ, ANA);
- înaintează adrese oficiale instituțiilor abilitate;
- elaborează un plan de măsuri remediale în colaborare cu consilierul școlar, dirigintele/ învățătorul.
- monitorizează evoluția planului remedial.

Familia:

- are obligația de a colabora cu instituția școlară în interesul copilului;
- furnizează informații ce pot ajuta cadrele didactice implicate în rezolvarea situației;
- ia cunostință de planul de măsuri remediale propus;
- este parte componentă din programul remedial.

7. MONITORIZARE PROCEDURĂ:

- Registrul de evidență a activității consilierului școlar
- Planul de măsuri remedial/ de intervenție
- Procese verbale în urma informării familiei/ părinților/ tutorilor legali în legătură cu situația elevului
- Adrese oficiale

8. MODIFICARE PROCEDURĂ:

Modificarea prezentei proceduri poate fi realizată de echipa managerială și de Consiliul de administrație al CJRAE Vaslui.